

Research paper

The Relationship between Dark Personality Traits and Cyber Aggression with the Mediating Role of Showing off Online in Cyberspace in Adolescents

Hamoun Babaei ¹, Ezzatollah Ahmadi ^{*2}, Rahim Yosefi ³

Abstract

The present study was conducted to investigate the relationship between dark personality traits and cyber aggression through the mediation of showing off online in cyberspace in adolescents. The research design used descriptive correlation and structural equation modeling. The statistical population comprised all male students in the second year of middle school in Tabriz, Iran, in the academic year 2023-2024, of which 327 people were selected as a sample by random cluster sampling. The tools used in this research included the cyber aggression scale for adolescents by Alvarez Garcia et al., Chu and Farren's self-disclosure scale, and Jonason and Webster's dark personality traits. Pearson correlation method and structural equation modeling were used for data analysis. The results showed that dark personality traits have a direct and significant relationship with cyber aggression and Showing off online. Also, the results indicated that Showing off online in cyberspace plays a mediating role in the relationship between dark personality traits and cyber aggression. It is suggested that mental health professionals, through training and cognitive-behavioral interventions, inject new insight into the abilities and improve the self-esteem of adolescents who Show off online in cyberspace.

Keywords: Cyber aggression, dark personality traits, Showing off online

¹ PhD Student in General Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran

² Corresponding Author: Associate professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University. Tabriz. Iran. amiraliahmadi91@yahoo.com

³ Associate professor, Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University. Tabriz. Iran.

مطالعات روان‌شناختی دوره ۲۰، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۳

مقاله پژوهشی صفحات: ۴۳-۵۸

تاریخ ارسال: ۱۴۰۳/۰۷/۰۶ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۲

DOI : 10.22051/psy.2024.48380.3027

https://psychstudies.alzahra.ac.ir/article_8142.html

مقاله پژوهشی

رابطه صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری با نقش واسطه‌ای خودنمایی آنلاین در فضای مجازی در نوجوانان

هامون بابائی^۱، عزت اله احمدی^{۲*}، رحیم یوسفی^۳

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری با واسطه‌گری خودنمایی آنلاین در فضای مجازی در نوجوانان انجام شد. طرح پژوهش، توصیفی-همبستگی و با استفاده از مدل یابی معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش را تمامی دانش‌آموزان پسر دوره دوم متوسطه شهر تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ تشکیل دادند که از بین آنها با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای ۳۲۷ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده این پژوهش شامل مقیاس پرخاشگری سایبری برای نوجوانان آلوارز گارسیا و همکاران، خودنمایی چو و فارن و صفات تاریک شخصیت جوناسون و وبستر بود. برای تحلیل داده‌ها از روش همبستگی پیرسون و مدل سازی معادلات ساختاری استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که صفات تاریک شخصیت رابطه مستقیم و معناداری با پرخاشگری سایبری و خودنمایی آنلاین دارد. همچنین نتایج نشان داد خودنمایی آنلاین در فضای مجازی در ارتباط با صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری نقش میانجی دارد. بنابراین پیشنهاد می‌شود که متخصصان سلامت روان از طریق آموزش و مداخلات شناختی رفتاری در راستای تزریق بینش تازه در مورد توانایی‌ها و ارتقای عزت نفس نوجوانانی که رفتار خودنمایی آنلاین در فضای مجازی دارند بپردازند.

کلیدواژه‌ها: پرخاشگری سایبری، خودنمایی آنلاین، صفات تاریک شخصیت.

^۱ دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

^۲ نویسنده مسئول: دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران. amiraliahmadi91@yahoo.com

^۳ دانشیار گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

مقدمه

در دهه‌های اخیر با پیشرفت سریع فناوری اطلاعات، اینترنت به‌عنوان یک ابزار بسیار قدرتمند به زندگی مردم راحتی‌های فراوانی ارائه کرده است. به‌ویژه برای کودکان و نوجوانان، اینترنت می‌تواند به‌عنوان یک منبع مفید برای برآورده کردن نیازهای جست‌وجوی دانش و برقراری ارتباط با دیگران عمل کند (دو^۱ و همکاران، ۲۰۲۴). گسترش خارق‌العاده شبکه‌های اجتماعی تأثیر قابل توجهی بر روابط ارتباطی مردم داشته است. قدرت انتشار اطلاعاتی که در این شبکه‌ها به اشتراک گذاشته می‌شود به حدی است که می‌تواند در مدت‌زمان کوتاهی میلیون‌ها نفر بیننده داشته باشد (شریف و هووک^۲، ۲۰۲۱).

از ویژگی شبکه‌های اجتماعی می‌توان به قابلیت فرامکانی برای تعامل و ارتباط با دیگران، امکان تغییر هویت، نداشتن محدودیت سنی و جنسی که باعث علاقه بالای شهروندان برای استفاده از این شبکه‌ها می‌شود اشاره کرد (سلیمی قلعه و همکاران، ۱۴۰۲). با ورود به دوران نوجوانی، تعداد فعالیت‌های آنلاین در بستر اینترنت بیشتر می‌شود. این افزایش عمدتاً به دلیل دریافت اولین تلفن هوشمند توسط فرد در این دوران است. (لاhti^۳ و همکاران، ۲۰۲۱).

در طول اپیدمی کووید-۱۹، کودکان و نوجوانان توانستند از طریق اینترنت درس بخوانند و با همکلاسی‌ها و معلمان خود ارتباط برقرار کنند که به جبران کمبودهایی که به وجود آمده بودند کمک کرد (ژانگ و ژائو^۴، ۲۰۲۰). این وابستگی به شبکه‌های اجتماعی در میان نوجوانان به‌ویژه در این برهه زمانی به‌مراتب شدیدتر شد؛ تا آنجا که اگر گفته شود فرایند جامعه‌پذیری برای این نسل مجازی شده است، دور از واقعیت نیست (عباسیان و همکاران، ۱۴۰۲). از سوی دیگر، اینترنت یک سری مشکلات منفی مانند پرخاشگری سایبری^۵ را نیز به همراه دارد. پرخاشگری سایبری به‌عنوان هر رفتاری که شامل خشونت بین فردی با استفاده از وسایل الکترونیکی باشد تعریف می‌شود (سانگ^۶ و همکاران، ۲۰۲۳).

مطالعات طولی نشان می‌دهند که پرخاشگری سایبری می‌تواند پیامدهای جدی و طولانی‌مدتی داشته باشد. می‌توان گفت کودکان و نوجوانان ممکن است خودشان به‌عنوان پرخاشگران سایبری و یا به‌عنوان قربانیان ناشی از پرخاشگری سایبری در اینترنت شناخته شوند (فولانتلی^۷ و همکاران، ۲۰۲۲) که این مورد می‌تواند سطوح بالاتری از اضطراب، افسردگی و افکار خودکشی را در این افراد گزارش دهند (کامرینی^۸ و همکاران، ۲۰۲۰). می‌توان بیان کرد عمل زورگویی و پرخاشگری سایبری و برعکس آن قربانی شدن در پرخاشگری بین فردی با مشکلات رفتاری در محیط مدرسه هم مرتبط است (کامرینی و همکاران، ۲۰۲۰).

بر اساس مدل پرخاشگری عمومی^۹ که یک نظریه روان‌شناختی جامع و یکپارچه درباره پرخاشگری است، نشان داده شده که شخصیت فردی یک متغیر پیش‌بین مهم است که بر پرخاشگری تأثیر می‌گذارد (اندرسون و کارنیگی^۹، ۲۰۰۴). نوجوانان به دلیل پیدا کردن هویت و مستقل شدن می‌توانند به پرخاشگری رو بیاورند (علیق‌لی‌زاده جهانی و بیرامی، ۱۴۰۲). برخی متغیرهای

1. Dou
2. Sharif, & Hoque
3. Lahti
4. Zhang & Zhao
5. Cyber Aggression
6. Sang
7. Fulantelli
8. Camerini
9. Anderson & Carnagey

شخصیتی (مانند روان رنجوری کم، توافق‌پذیری و وظیفه‌شناسی بالا) به‌عنوان عوامل محافظتی در نظر گرفته می‌شوند که می‌توانند احتمال پرخاشگری را کاهش دهند (ژو و ژنگ^۱، ۲۰۲۲) و برخی از متغیرهای شخصیتی به‌عنوان عوامل خطر در نظر گرفته شده‌اند و می‌توانند احتمال پرخاشگری را افزایش دهند. تحقیقات نشان می‌دهد که وجود ویژگی‌هایی مانند ماکیاولیسم بدبینانه و راهبردی، روان‌پریشی نامنظم و ضداجتماعی و خودشیفتگی می‌تواند باعث افزایش احتمال رفتارهای پرخاشگرانه شود (نوسرا^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). این ویژگی‌ها به‌عنوان سه‌گانه^۳ تاریک شخصیت^۳ شناخته می‌شوند و برخی ویژگی‌های مشترک را از جمله تمایل بدخواهانه نسبت به جامعه، سردی عاطفی، دوگانگی و پرخاشگری دارند. برای نمونه، ماکیاولیست‌ها سعی می‌کنند با استفاده از تاکتیک‌های راهبردی و دستکاری، منافع شخصی خود را به حداکثر برسانند (ژو و جین^۴، ۲۰۲۱) یا افرادی که دارای روان‌پریشی بالا هستند، با تکانشگری، هیجان‌طلبی و رفتار غیرمسئولانه شناخته می‌شوند (ورس^۵ و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین، افرادی با خودشیفتگی بالا، تصویری بسیار مثبت از خود دارند، اما درعین‌حال بسیار آسیب‌پذیرند. آنها سعی می‌کنند با جلب‌توجه و تحسین، تصویر خود را حفظ کنند؛ اما نسبت به تصویر خودشان بیش‌ازحد حساس و تدافعی هستند (بورگولتاوس^۶ و همکاران، ۲۰۲۳).

همچنین مطالعات دیگر نیز نشان داده‌اند ارتباط معنادار و مثبت بین ویژگی‌های شخصیتی تاریک سه‌گانه و پرخاشگری سایبری وجود دارد (پابیان و همکاران، ۲۰۲۳؛ چن^۷ و همکاران، ۲۰۲۲؛ کیم^۸ و همکاران، ۲۰۲۳؛ ابوسعیدی جیرفتی و همکاران، ۱۴۰۳). همچنین می‌توان خودنمایی^۹ را یکی از ویژگی‌های خودشیفتگی به‌عنوان یک سبک طبیعی شخصیت بیان کرد (چو و فارن^{۱۰}، ۲۰۱۵). خودنمایی می‌تواند به دو شکل خودنمایی معتبر که تصویر واقعی و صادقانه‌ای از فرد را منعکس می‌کند و همچنین خودنمایی غیر معتبر که تصویر ساختگی و جعلی از فرد را به‌صورت آنلاین نمایان می‌سازد صورت گیرد (سیمونز و لی^{۱۱}، ۲۰۲۰). خودنمایی غیر معتبر می‌تواند از راه‌های مختلفی انجام شود، از جمله پنهان کردن یا ایدئال‌سازی بخش‌هایی از هویت فرد، مثلاً با پنهان کردن هویت واقعی (گری^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۱). نتیجه مطالعات رومان و همکاران^{۱۳} (۲۰۲۴)؛ برانسون و همکاران^{۱۴} (۲۰۲۱)؛ ویلیس و همکاران (۲۰۲۳)؛ گری و همکاران (۲۰۲۱) وجود رابطه میان خودنمایی آنلاین و صفات تاریک شخصیت را نشان می‌دهد. افرادی که رفتار خودنمایی را انجام می‌دهند به این فکر می‌کنند که فضای مجازی می‌تواند این اجازه را به آنها بدهد که راحت به اهداف خود برسند (بورگولتاوس و همکاران، ۲۰۲۳؛ نیتچینسک^{۱۵} و همکاران، ۲۰۲۲). یک نگرانی مربوط به این موضوع این است که بسیاری از نوجوانان به‌سرعت رفتارهای غیرمعمول، ناهنجار و منحرف بزرگسالان را در

1. Xu and Zheng
2. Nocera
3. Dark triad personality
4. Zhu & Jin
5. Veres
6. Borgholthaus
7. Pabian et al, Chen et al
8. Kim
9. Exhibitionism
10. Chou & Farn
11. Simmons & Lee
12. Geary
13. Rohmann
14. Branson
15. Nitschinsk

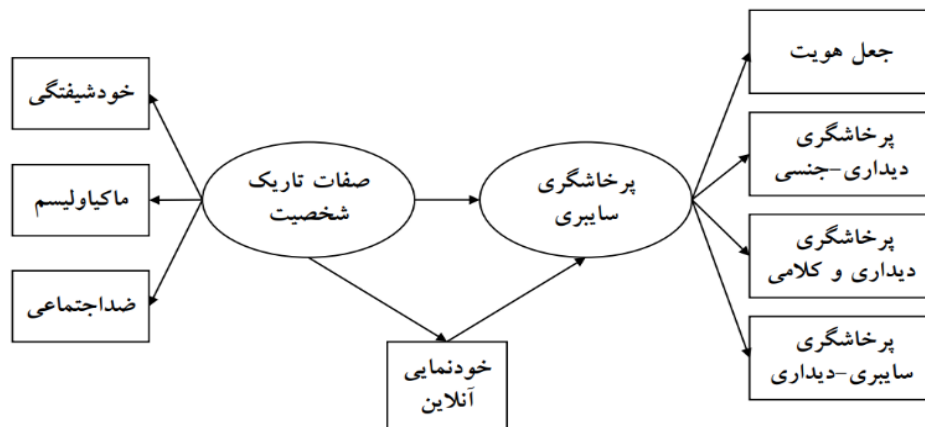
۴۶..... رابطه صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری با نقش واسطه‌ای خودنمایی آنلاین...

فضای مجازی تقلید و از طریق این خودنمایی مفرط جنبه‌های ظاهری، موقعیت مالی و وضعیت اجتماعی به صورت آنلاین ارائه می‌دهد و باعث رسیدن به هدف و پرخاشگری می‌شود. این رفتار به سرعت در میان جامعه نوجوانان رواج پیدا کرده است (سلیمی قلعه و همکاران، ۱۴۰۲؛ برانسون و همکاران، ۲۰۲۱). برخی از این افراد ممکن است به عنوان راهی برای رفع عطش توجه و شخصیت‌های ضداجتماعی، خودشان را در شبکه‌های اجتماعی قرار دهند و مرزهای خانواده و جامعه را نادیده بگیرند و به عنوان عوامل خطرناک و مستعد خشونت و جرم در جامعه تلقی شوند و برای استفاده‌کنندگان بدنام مناسب باشند (سلیمی قلعه و همکاران، ۱۴۰۲).

در رابطه بین خودنمایی آنلاین و پرخاشگری سایبری، فنگ^۱ و همکاران (۲۰۲۳) بیان می‌کنند که برخی از خودشیفته‌ها که در فضای مجازی خودنمایی دارند رفتارهایی را انجام می‌دهند که از دیگران نظرات مثبتی دریافت کنند تا نیازهای خودشیفته‌شان را برآورده کنند، و اگر این انتظارات برآورده نشود ممکن است به صورت پرخاشگری سایبری، خصومت خود را ابراز کنند. در مجموع به دلیل افزایش روند استفاده از فضای مجازی و بروز بیشتر خودنمایی‌های اغلب غیر واقعی در نوجوانان در راستای بالا بردن ارزش اجتماعی و فرهنگی خود و در ادامه آن بروز پرخاشگری‌ها و سوء استفاده‌های سایبری، شناسایی عوامل بروز این گونه رفتارها ضروری می‌باشد؛ بنابراین پژوهش قصد دارد به درک عمیق از این تعامل پیچیده بین فردی، محیط مجازی و رفتار پرخاشگرانه بپردازد و هدف اصلی این تحقیق بررسی رابطه علی میان صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری با نقش واسطه‌ای خودنمایی آنلاین در فضای مجازی در نوجوانان است. در نتیجه پژوهش حاضر در صدد است به آزمون فرضیه‌های زیر بپردازد:

- صفات تاریک شخصیت بر پرخاشگری سایبری نوجوانان اثر مستقیم دارد.
- صفات تاریک شخصیت بر خودنمایی آنلاین در فضای مجازی نوجوانان اثر مستقیم دارد.
- خودنمایی آنلاین در فضای مجازی بر پرخاشگری سایبری نوجوانان اثر مستقیم دارد.
- صفات تاریک شخصیت با واسطه‌گری خودنمایی آنلاین در فضای مجازی بر پرخاشگری نوجوانان اثر مستقیم و غیر مستقیم دارد.

شکل (۱) مدل مفهومی پژوهش را نشان می‌دهد.

شکل شماره ۱: مدل فرضی پژوهش

روش پژوهش

روش این پژوهش همبستگی از نوع مدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری شامل دانش‌آموزان پسر متوسطه دوم در شهر تبریز بود. تعیین حداقل حجم نمونه برای گردآوری داده‌های مربوط به مدل‌یابی معادلات ساختاری از عامیت زیادی برخوردار است. کلاین^۱ (۲۰۱۶) بر این باور است که حداقل حجم نمونه ۲۰۰ نفر می‌تواند قابل دفاع باشد. بنابراین، با توجه به تعداد گویه‌های پژوهش و نیز به‌خاطر افزایش اعتبار درونی و بیرونی یافته‌ها و در نظر گرفتن ریزش احتمالی داده‌ها، حجم نمونه ۳۲۷ نفر انتخاب شد. نمونه‌گیری به‌صورت تصادفی خوشه‌ای انجام گرفت، به این طریق که از بین مدارس پسرانه دوره دوم متوسطه ۲ مدرسه به‌صورت تصادفی انتخاب و از هر مدرسه ۵ کلاس به‌صورت تصادفی انتخاب شد و به ابزارهای پژوهش (پرسشنامه) پاسخ دادند. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از: دانش‌آموز مقطع متوسطه دوم بودن، رضایت به شرکت در پژوهش و تکمیل کردن پرسشنامه‌ها و ملاک خروج از مطالعه، نارضایتی شرکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش بود. ملاحظات اخلاقی در پژوهش شامل دادن آگاهی در مورد هدف پژوهش، نحوه اجرا، اصل رازداری، حق انتخاب برای همکاری و حق انصراف در پژوهش حاضر در نظر گرفته شد. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی پیرسون و مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد. برای آزمون فرضیات پژوهش از نرم‌افزار SPSS 24 و AMOS 26 استفاده شد.

ابزارهای پژوهش

پرسشنامه دوجین کثیف^۲ (DTDD): پرسشنامه دوجین کثیف توسط جوناسون و ویستر^۳ (۲۰۱۰) به منظور سنجش صفات تاریک شخصیت طراحی و تدوین شده است. این پرسشنامه دارای ۱۲ گویه و ۳ مؤلفه خودشیفتگی^۴، ماکیاولیسم^۵ و

1. Klein
 2. Dark Triad Dirty Dozen
 3. Jonason & Webster
 4. Narcissism
 5. Machiavellianism

۴۸ رابطه صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری با نقش واسطه‌ای خودنمایی آنلاین...

جامعه‌سنجی^۱ می‌باشد و بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای (خیلی کم تا خیلی زیاد) نمره‌گذاری می‌شود. ضریب پایایی به روش بازآزمایی به ترتیب برای خرده‌مقیاس‌های ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌سنجی، ضرایب ۰/۸۷، ۰/۸۶، ۰/۷۶ گزارش شد. نسخه فارسی این پرسشنامه توسط یوسفی و پیری (۱۳۹۵) در نمونه ایرانی اعتباریابی شد که تحلیل عاملی نشانگر روایی سازه خوب مقیاس در نمونه ایرانی است. ضریب بازآزمایی برای مؤلفه‌های خودشیفتگی ۰/۷۹، ماکیاولیسم ۰/۸۰ و جامعه‌سنجی ۰/۶۶ بود. ضریب آلفای کرونباخ برای عامل‌های خودشیفتگی ۰/۷۷، ماکیاولیسم ۰/۷۲، جامعه‌سنجی ۰/۶۸ بود. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برای زیر مقیاس‌های ماکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌سنجی به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۸۵، ۰/۶۳ بود.

مقیاس خودنمایی^۲ (SDS) (اقتباس شده از پرسشنامه خودشیفتگی در فضای مجازی): این مقیاس جزو مؤلفه‌های پرسشنامه خودشیفتگی در فضای مجازی است که توسط چو و فارن^۳ (۲۰۱۵) تهیه شده است. گویه‌های ۲-۳-۷-۲۰-۲۸-۳۰ و ۳۸ سوالات مربوط به مؤلفه خودنمایی در این پرسشنامه می‌باشد. همچنین پاسخگویی به این گویه‌ها بر اساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالفم=۱ تا کاملاً موافقم=۵ انجام می‌شود. چو و فارن (۲۰۱۵) این پژوهش را در بین ۴۷۱ نفر از دانشجویان کارشناسی دانشگاه‌های تایوان انجام داد و پایایی این ابزار به شیوه همسانی درونی و با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای خودنمایی ۰/۹۱ گزارش شد. نتیجه تحلیل عاملی تأییدی هم نشان داد که این عامل از برازش مناسبی برخوردار است. چو و فارن (۲۰۱۵) جهت بررسی روایی پرسشنامه، آن را با پرسشنامه شخصیت خودشیفته راسکین و تری^۴ (۱۹۸۸) مقایسه کرد. نتایج نشان داد که پرسشنامه از پایایی و روایی نسبتاً خوبی برخوردار است. پرسشنامه خودشیفتگی در فضای مجازی در ایران توسط عسگری و همکاران (۱۳۹۹)، به فارسی برگردانده و پس از ترجمه معکوس و اطمینان از عبارت‌ها، روایی پرسشنامه مورد بررسی و تأیید قرار گرفت. پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ بر روی ۴۰۰ تن از افراد ۱۸ تا ۵۰ ساله فعال در فضای مجازی شهر تهران انجام شد که برای کل پرسشنامه ۰/۸۳ و برای مقیاس خودنمایی ۰/۷۶ به دست آمد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برابر ۰/۷۵ بود.

پرسشنامه پرخاشگری سایبری برای نوجوانان^۵ (CAQA): این پرسشنامه توسط آلوارز گارسیا^۶ و همکاران در سال ۲۰۱۶ طراحی و اعتباریابی شده است (آلوارز و همکاران، ۲۰۱۸) و دارای ۱۹ گویه و چهار مؤلفه اصلی جعل هویت^۷ (۳ گویه)، پرخاشگری دیداری-جنسی^۸ (۳ گویه)، پرخاشگری کلامی و دیداری^۹ (۹ گویه) و پرخاشگری سایبری-دیداری^{۱۰} از نوع تهدید سایبری (۴ گویه) را می‌سنجد. روش نمره‌گذاری این پرسشنامه به صورت طیف لیکرتی ۴ درجه‌ای است (۱=هرگز تا ۴=همیشه).

1. Anti social
2. Self-Disclosure Scale
3. Chou & Farn
4. Raskin & Terry
5. Cyber -Aggression Questionnaire for Adolescents
6. Álvarez -García
7. Impersonation
8. Visual-sexual aggression
9. Visual and verbal aggression
10. Cyber-Visual Aggression

بیشترین و کمترین نمره بین ۱۹ تا ۷۶ است. نتایج پژوهش آلوارز گارسیا و همکاران (۲۰۱۶) که با نمونه‌ای به حجم ۳۱۴۸ نفر از نوجوانان ۱۲ تا ۱۸ سال اسپانیایی انجام شد نشان داد که مدل چهاربعدهی مقیاس از برآزش مناسبی برخوردار است. همچنین پایایی به روش همسانی درونی با محاسبه ضریب آلفا کرونباخ بر روی نمونه فوق ۰/۸۲ و برای خرده مقیاس‌ها در بین ۰/۷۳ تا ۰/۸۷ گزارش شد. همچنین آلوارز گارسیا و همکاران (۲۰۱۶)، ضرایب روایی این پرسشنامه را از طریق همبسته کردن ماده‌های آن با ماده‌های پرسشنامه خشونت در مدرسه محاسبه و گزارش نمودند، بین ماده‌های پرسشنامه خشونت سایبری برای نوجوانان با پرسشنامه خشونت در مدرسه (۳=۰/۵۵) رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (آلوارز گارسیا و همکاران، ۲۰۱۶). در ایران، جباری و همکاران (۱۴۰۱) این پرسشنامه را با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی آن در بین ۳۰۰ تن از دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم شهر اهواز انجام دادند که ضرایب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۴ و برای خرده‌مقیاس‌های آن بین ۰/۷۸ تا ۰/۹۳ به دست آمد. به‌منظور تعیین روایی و ساختار عاملی این پرسشنامه از دو روش روایی سازه و روایی همزمان استفاده شد. به‌منظور تعیین روایی سازه، از روش تحلیل عاملی تأییدی و جهت تعیین روایی همزمان از همبسته کردن ماده‌های پرسشنامه خشونت سایبری برای نوجوانان از مقیاس قلدری در مدرسه پاتچین و هیندوجا^۱ (۲۰۱۱) استفاده شد. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ کل پرسشنامه برابر ۰/۷۸ و برای خرده مقیاس‌های جعل هویت، پرخاشگری دیداری-جنسی، پرخاشگری کلامی و دیداری و پرخاشگری سایبری-دیداری از نوع تهدید سایبری به ترتیب برابر ۰/۷۶، ۰/۶۹، ۰/۸۴، ۰/۷۵ بود.

یافته‌ها

در این پژوهش ۱۰۹ نفر (۳۳/۳ درصد) پایه دهم، ۱۳۹ نفر (۴۲/۵ درصد) پایه یازدهم و ۷۹ نفر (۲۴/۲ درصد) را پایه دوازدهم شکل می‌دهد. جدول شماره (۱) نتایج میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. در ادامه برای انجام معادلات ساختاری به شیوه پارامتریک، پیش فرض نرمال بودن داده‌ها و متغیرها لازم است. برای سنجش نرمال بودن تک متغیره داده‌ها از مقادیر چولگی و کشیدگی استفاده شد. چو و بنتلر^۲ مقادیر مناسب را در بازه ۳- و ۳+ می‌داند.

۵۰ رابطه صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری با نقش واسطه‌ای خودنمایی آنلاین...

جدول شماره ۱. میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱- ضد اجتماعی	۱									
۲- ماکیاولیسم	۰/۵۱	۱								
۳- خودشیفتگی	۰/۲۳	۰/۳۷	۱							
۴- صفات تاریک شخصیت	۰/۷۴	۰/۸۴	۰/۷۰	۱						
۵- جعل هویت	۰/۳۱	۰/۴۹	۰/۲۸	۰/۴۸	۱					
۶- پرخاشگری دیداری-جنسی	۰/۳۹	۰/۴۶	۰/۲۲	۰/۴۷	۰/۶۱	۱				
۷- پرخاشگری دیداری-کلامی	۰/۴۶	۰/۵۹	۰/۳۳	۰/۶۱	۰/۶۳	۰/۵۵	۱			
۸- پرخاشگری سایبری-دیداری	۰/۴۲	۰/۵۲	۰/۲۵	۰/۵۲	۰/۶۱	۰/۶۹	۰/۶۳	۱		
۹- پرخاشگری سایبری	۰/۴۸	۰/۶۳	۰/۳۴	۰/۶۴	۰/۸۰	۰/۷۴	۰/۹۳	۰/۸۱	۱	
۱۰- خودنمایی آنلاین	۰/۳۹	۰/۵۸	۰/۵۸	۰/۶۸	۰/۴۳	۰/۳۸	۰/۵۷	۰/۴۲	۰/۵۷	۱
میانگین	۹/۳۶	۸/۳۱	۱۴/۰۶	۳۱/۷۳	۴/۳۸	۴/۰۶	۱۴/۲۴	۵/۳۲	۲۸/۰۱	۲۱/۲۰
انحراف استاندارد	۳/۲۰	۳/۸۶	۳/۵۶	۸/۱۳	۱/۶۲	۱/۱۷	۴/۷۷	۱/۶۲	۷/۹۷	۵/۳۰

با توجه به جدول (۱)، همه ی ضرایب در سطح ۰/۰۱ با هم معنادار هستند و همبستگی میان مؤلفه‌های صفات تاریک شخصیت، پرخاشگری سایبری و خودنمایی آنلاین در فضای مجازی وجود دارد ($P < ۰/۰۱$). در ادامه، برای نرمال بودن داده‌ها از آزمون غیر پارامتریک تک‌نمونه‌ای کالموگروف-اسمیرنوف استفاده شد که نتیجه توزیع متغیرها در سطح آلفا کوچک‌تر از ۰/۰۵ معنادار نمی‌باشد. همچنین به منظور استقلال خطاها از آماره دوربین-واتسون ($D=۱/۹۴$) استفاده شد که نتایج نشان از برقراری این مفروضه بوده است، چون که مقدار آزمون دوربین-واتسون در حد مطلوب بیشتر از ۱/۵ و کمتر از ۲/۵ واقع شده است. همچنین، به منظور تعیین برازندگی الگوی پیشنهادی از شاخص‌های برازش این الگو به وسیله نرم‌افزار AMOS26 استفاده شد. نتایج حاصل از این شاخص‌ها در جدول (۲) آورده شده است. همان‌گونه که در جدول (۲) مشاهده می‌شود، شاخص‌های برازش مدل ساختاری در محدوده ی بهینه خود قرار گرفته‌اند که نشانگر این است که مدل پژوهش از برازش مناسب برخوردار است.

جدول شماره ۲. شاخص‌های برازش کلی مدل

شاخص برازندگی	دامنه قابل قبول	مدل
کای اسکور هنجار شده (CMIN)	-	۱۰۸/۶۳
درجه آزادی	-	۵۹
CMIN/DF	بهبوده بین ۱ تا ۳	۱/۸۴
خطای ریشه مجذور میانگین تقریب (RMSE)	کمتر از ۰/۰۸	۰/۰۵
شاخص برازش هنجار شده (NFI)	بالاتر از ۰/۹۰	۰/۹۱
شاخص برازش مقایسه‌ای (CFI)	بالاتر از ۰/۹۰	۰/۹۲

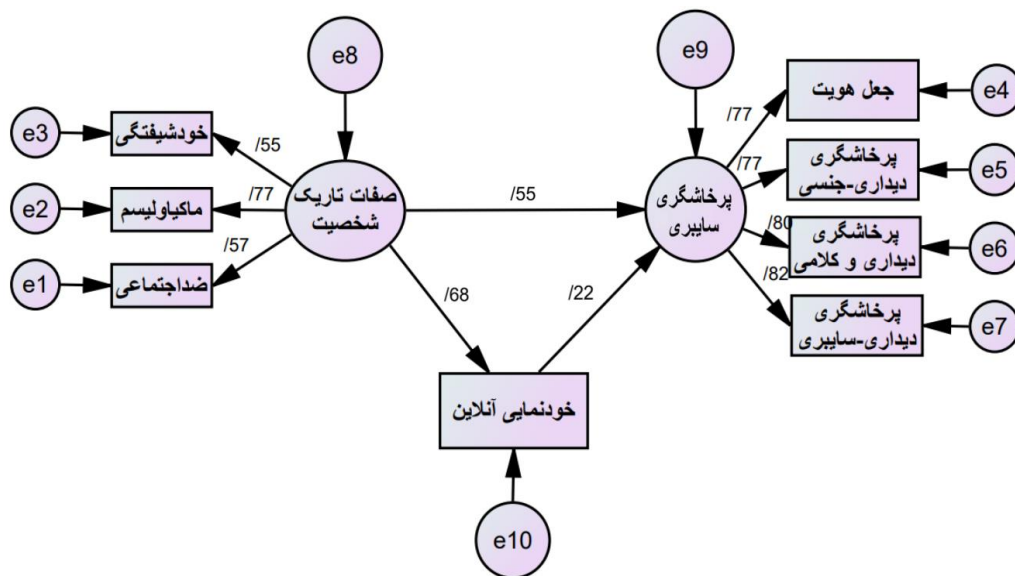
۰/۹۲	بالاتر از ۰/۹۰	شاخص برازندگی افزایشی (IFI)
۰/۸۷	بالاتر از ۰/۹۰	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده یا انطباقی (AGFI)
۰/۹۱	بالاتر از ۰/۹۰	شاخص نیکویی برازش (GFI)

جدول (۳) ارزیابی مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم را با استفاده از روش بوت استراپ بر اساس ۵۰۰۰ نمونه و با سطح اطمینان ۹۵ درصد نشان می‌دهد. بر اساس سطح معنی‌داری ۰/۰۵ مقدار نسبت بحرانی باید بیشتر از ۱/۹۶ یا کمتر از -۱/۹۶ باشد. همچنین مقادیر کوچک‌تر از ۰/۰۵ برای مقدار P حاکی از تفاوت معنادار مقدار محاسبه‌شده برای وزن‌های رگرسیونی با مقدار صفر در سطح ۹۵ درصد است. در نتیجه رابطه مستقیمی میان صفات تاریک شخصیت با خودنمایی آنلاین در فضای مجازی و پرخاشگری سایبری وجود دارد. در مورد مسیر غیرمستقیم با در نظر گرفتن اینکه صفر در محدوده بالا و پایین نمرات قرار نگرفته است، نقش میانجیگری صفات تاریک شخصیت در رابطه با خودنمایی آنلاین در فضای مجازی با پرخاشگری آنلاین تأیید می‌شود.

جدول شماره ۳. نتایج ارزیابی مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم الگوی پژوهشی

سطح معناداری	نسبت بحرانی (C.R.)	خطای معیار (S.E)	β	مسیرها
۰/۰۰۱	۵/۳۱	۰/۱۳	۰/۵۵	صفات تاریک شخصیت ← پرخاشگری سایبری
۰/۰۰۱	۹/۲۹	۰/۲۵	۰/۶۸	صفات تاریک شخصیت ← خودنمایی آنلاین
				خودنمایی آنلاین ← پرخاشگری سایبری
۰/۰۰۳	۱/۶۴	۰/۰۳	۰/۲۲	صفات تاریک شخصیت ← خودنمایی آنلاین ← پرخاشگری سایبری
۰/۰۰۲	۴/۱۷	۰/۱۲	۰/۱۵	پرخاشگری سایبری

شکل شماره (۲) نیز مدل نهایی پژوهش را نشان می‌دهد.

شکل شماره ۲: مدل استاندارد پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای خودنمایی آنلاین در فضای مجازی در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری در نوجوانان بود. نتایج نشان داد که بین صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد. این یافته با پژوهش‌های پایان و همکاران (۲۰۲۳)، ژان و ژائو (۲۰۲۰)، چن و همکاران (۲۰۲۲)، رومان و همکاران (۲۰۲۴)، نوسرا و همکاران (۲۰۲۲)، ابوسعیدی جیرفتی و همکاران (۱۴۰۳) همسوست. افرادی که ویژگی‌های سه‌گانه تاریک شخصیتی را دارند می‌توانند در فضای مجازی به صورت غیرواقعی و در راستای پیشبرد اهداف خود فعالیت کنند. نوسرا و همکاران (۲۰۲۲) بیان کردند وجود ویژگی‌های صفات تاریک شخصیت از جمله ماکیاولیسم، روان‌پریشی و خودشیفتگی به خاطر تمایل بدخواهانه نسبت به جامعه، سردی عاطفی و دوگانگی که دارند، می‌تواند باعث افزایش احتمال رفتارهای پرخاشگری‌های سایبری گردند. چن و همکاران (۲۰۲۲) بیان می‌کنند زمینه رفتار آنلاین به صورت ناشناس که در فضای مجازی امکان‌پذیر است، به افراد با خودشیفتگی بالا کمک می‌کند که تمایلات پرخاشگرانه خود را به راحتی بروز دهند. رومان و همکاران (۲۰۲۴) بیان کردند افراد مبتلا به خودشیفتگی، آسیب‌پذیری بالا و خودباوری شکننده‌ای دارند، این افراد ممکن است به طور غیراصولی در شبکه مجازی خود را طوری ارائه دهند تا اطمینان حاصل شود که نیازهای عزت‌نفس احتمالی آنها برآورده می‌شود. حتی وقتی این افراد تصور کنند که خود آنها دچار تهدید است، پاسخ‌های پرخاشگرانه‌ای نشان می‌دهند. همچنین ژان و ژائو (۲۰۲۰) بیان می‌کنند که اعتقاد نداشتن به انسانیت باعث به وجود آمدن پرخاشگری سایبری در نوجوانان دارای صفات تاریک شخصیت است، زیرا آنها دیگران را شایسته مهربانی و احترام نمی‌بینند. در نهایت می‌توان گفت تعامل ویژگی‌های شخصیتی تاریک و پرخاشگری سایبری پیچیده است.

در مورد اینکه چرا افراد بیشتر دوست دارند ناشناس بمانند و اعمال پرخاشگرانه سایبری را انجام دهند، کیم و همکاران (۲۰۲۳) بیان می‌کنند که ناشناس بودن احتمال کشف و مجازات را کاهش می‌دهد، همچنین به‌طور همزمان حس قدرت درک شده را به مجرمان ارائه می‌دهد. ناشناس بودن فضای آنلاین همچنین محیطی عاری از نشانه‌های اجتماعی (مانند ارتباط چشمی، لحن صدا) را فراهم می‌کند و فقدان این نشانه‌های اجتماعی با کاهش سطوح بازداری همراه بوده است. به‌عنوان مثال، یکی از نشانه‌های اجتماعی ضروری ممکن است تماس چشمی باشد. تماس چشمی در ارتباطات بین فردی برای تنظیم و بیان احساسات مهم است. در غیاب آن، مرتکبین پرخاشگری سایبری ممکن است کمتر احساس بازداری کنند و به‌راحتی به اعمال خود پردازند. مرتکبین پرخاشگری نه‌تنها دردی را که ایجاد کرده‌اند «نمی‌بینند»، بلکه ممکن است تفسیر خود را به این رویداد نسبت دهند و پیامدهای اعمال خود را تحریف کنند. بنابراین، مرتکبین پرخاشگری تمایل دارند کمتر احساس محدودیت کنند و درگیر این رفتارهای آنلاین هستند که ممکن است در یک محیط واقعی از خود نشان ندهند. در واقع می‌توان بیان کرد افراد دارای صفات تاریک شخصیتی، اعمال خود را توجیه می‌کنند و ممکن است خود را متقاعد کنند که رفتار پرخاشگرانه آنها قابل قبول است. همچنین آنها به دنبال اعتبار هستند و هرکاری می‌کنند تا برتری درک شده خود را حفظ کنند.

همان‌طور که مشاهده شد، در بخش دیگری از نتایج، میان صفات تاریک شخصیت با خودنمایی در فضای مجازی رابطه وجود دارد. این نتیجه به‌دست آمده با یافته‌های ویلیس و همکاران (۲۰۲۳)، بورگولتاوس و همکاران (۲۰۲۳)، بورسیر و همکاران (۲۰۲۰)، گری و همکاران (۲۰۲۱)، گریو و همکاران (۲۰۲۰) همسوست. می‌توان بیان کرد افرادی که رفتار خودنمایی در فضای مجازی از خود نشان می‌دهند میل به توجه و تأیید اعتبار از دیگران دارند. آنها می‌توانند نسخه ایدئالی از خود را در رسانه‌های اجتماعی برای جلب توجه و تحسین ارائه دهند. این می‌تواند عکس‌های پرزرق‌وبرق از خود یا دستاوردهایی شود که می‌تواند منعکس‌کننده خود واقعی فرد نباشد. بورگولتاوس و همکاران (۲۰۲۳) بیان کردند خودشیفتگی بزرگ با نمایش‌گرایی بیش‌ازحد مشخص می‌شود و با نمایش‌های افراطی از کاریزماتیک بودن، جسارت برای برآورده کردن نیازهای خود به توجه و تحسین دیگران استفاده می‌کند. گری و همکاران (۲۰۲۰) دریافتند که ارائه واقعی خود در فضای مجازی با سطوح بالاتر خودشیفتگی همراه است، به‌طوری‌که افراد دارای خودشیفتگی آسیب‌پذیر (که همراه با عزت نفس پایین هست) کمتر احتمال دارد که خود را به‌طور واقعی به‌صورت آنلاین نشان دهند. همچنین آنها بر این باورند که افراد با خودشیفتگی آسیب‌پذیر بیشتر با استرس ناشی از طرد اجتماعی عمل می‌کنند و خودشیفتگی بالای خود را به‌صورت آنلاین ارائه می‌دهند، زیرا معتقدند خود واقعی آنها قابل تحسین است. بورسیر و همکاران (۲۰۲۰) بیان می‌کنند که احتمالاً گمنام بودن در شرایط آنلاین باعث بروز تمایلات پرخاشگرانه خودشیفته را افزایش داده است. همین ویژگی باعث می‌شود افراد صفات تاریک خود را بروز دهند. نمونه بارز برای همین افراد انداختن عکس‌های سلفی پی‌درپی و مداوم و منتشر کردن آن از مهمانی‌های باشکوه و رستوران‌های مجلل یا رفتن به کشورهای خارجی است. در این مورد می‌توانیم بگوییم که افراد خودشیفته یا ماکیاولیست تمایل دارند خودشان را به‌گونه‌ای معرفی کنند که واقعی نیست. یعنی ممکن است آنها محتوای انتخاب‌شده‌ای را به اشتراک بگذارند که تصویر کاملی از زندگی آنها ترسیم می‌کند حتی اگر با واقعیت هم مطابقت نداشته باشد. همچنین ماکیاولیست‌ها ممکن است از رسانه‌های اجتماعی برای دست‌کاری

۵۴ رابطه صفات تاریک شخصیت و پرخاشگری سایبری با نقش واسطه‌ای خودنمایی آنلاین...

در دیگران با ساختن شخصیت‌های کاذب یا اغراق کردن جنبه‌ای از زندگی خود استفاده کنند یا بر نحوه‌ی درک دیگران از آنها تأثیر یا کنترل داشته باشند.

همچنین یافته‌ها نشان داد بین خودنمایی آنلاین و پرخاشگری سایبری رابطه مثبت و معنادار وجود دارد این نتیجه با یافته‌های رومان و همکاران (۲۰۲۴)، فنگ و همکاران (۲۰۲۳)، برایلوفسکایا (۲۰۲۳)، چن و همکاران (۲۰۲۲) و سلیمی قلعه و همکاران (۱۴۰۲) همسوست. می‌توان بیان کرد افراد دارای رفتار خودنمایی در فضای مجازی اغلب احساس می‌کنند که نیاز دارند نسخه‌ی ایدئال خود را به صورت آنلاین ارائه دهند. آنها ممکن است در موفقیت‌ها یا سبک زندگی خودشان اغراق کنند تا چشمگیرتر از دیگران به نظر برسند. این ماهیت رقابتی ایجاد شده می‌تواند منجر به احساس حسادت یا خشم نسبت به دیگرانی شود که به دنبال جلب توجه آنلاین هستند. اگر کسی از نمایش موفقیت فرد دیگری احساس خطر کند، ممکن است با پرخاشگری سایبری مانند فحاشی یا زورگویی به عنوان راهی برای تضعیف آن شخص پاسخ دهند. برایلوفسکایا (۲۰۲۳) بیان می‌کند افراد خودشیفته از پرخاشگری برای تنظیم عزت نفس خودشان استفاده می‌کنند. به همین جهت منطقی است که فرض کنیم عمل رفتار پرخاشگری احتمالاً در راستای خودنمایی آنلاین خود و نشان دادن خود انجام می‌شود. همچنان که بوگارتس و همکاران (۲۰۲۱) بیان می‌کنند که خودشیفتگی از نظر نیازهای هویتی با دو ویژگی تاریک دیگر متفاوت است. افرادی که خودشیفتگی بالا دارند، وابستگی بیش‌ازحدی به دیگران برای شناخت هویت دارند. آنها به طور مداوم نیازمند حمایت و توجه خارجی هستند تا عزت نفس خود را حفظ کنند. با این یافته‌ها می‌توان بیان کرد که خودنمایی آنلاین همراه با صفات تاریک شخصیت می‌تواند رفتارهایی که باعث پرخاشگری سایبری می‌شود را افزایش دهد. فنگ و همکاران (۲۰۲۳) بیان می‌کنند که برخی از خودشیفته‌ها که خودنمایی می‌کنند در فضای آنلاین نسبت به زندگی واقعی خودشان بیشتر فعال هستند و از دیگران انتظار دارند از آنها به صورت آنلاین تعریف شود تا نیازهای خودشیفته‌شان را برآورده کنند. اگر این انتظارات برآورده نشوند، ممکن است از طریق پرخاشگری سایبری، عصبانی شوند و به دیگران آسیب برسانند. افزون بر این، خودشیفته‌ها ممکن است دیگران را به صورت آنلاین برای کنترل و تسلط بر آنها با اثبات اهمیت و اقتدار خود مورد آزار و اذیت قرار دهند. وقتی افراد با سطوح بالاتر خودشیفتگی موقعیت‌های اجتماعی را تفسیر می‌کنند، خصومت و خشم بیشتری را درک می‌کنند که پرخاشگری را افزایش می‌دهد. در نتیجه می‌توان بیان کرد نوجوانانی که دارای خودشیفتگی و دیگر صفات تاریک هستند، به دلیل اینکه فضای مجازی به آنها این امکان را می‌دهد که به طور ناشناس رفتار کنند و به اهداف خود برسند و همچنین عزت نفس از دست‌رفته خود را بازیابند به رفتارهای خودنمایی در فضای مجازی روی می‌آورند و اگر هم از طرف دیگران این عزت نفس تهدید شود، دچار پرخاشگری می‌شوند. پیشنهاد می‌شود که از درمان‌های شناختی رفتاری جهت بالا بردن عزت نفس و یافتن بینش تازه نسبت به توانایی‌های نوجوانان صورت گیرد. همچنین از آنجایی که این پژوهش در محیط آموزشی و در مقطع متوسطه دوم انجام گرفته و تنها پسران را شامل شده است برای تعمیم به جوامع غیر آموزشی و یا برای مقاطع دیگر و یا دختران باید جانب احتیاط رعایت شود. پیشنهاد می‌شود آزمون مدل پیشنهادی برای مقاطع تحصیلی دیگر و دختران هم انجام گیرد و سپس با یکدیگر مقایسه گردد. همچنین، استفاده از پرسشنامه تنها ابزار گردآوری داده‌ها بوده است. به این جهت استفاده از مصاحبه و حتی مشاهده در آنلاین و موقعیت‌های

مجازی می‌تواند به استخراج و استنباط نتایج جامع کمک کند. همچنین در پژوهش‌های آتی از دیگر عوامل تأثیرگذار بر پرخاشگری سایبری و خودنمایی آنلاین استفاده شود تا از روند افزایشی آنها جلوگیری شود.

تقدیر و تشکر

از تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش که با همکاری صمیمانه خود در پیشبرد اهداف آن سهم شدند، تشکر و قدردانی می‌شود.

حمایت مالی

این مطالعه بدون حمایت مالی نهاد خاصی انجام گرفته است.

منابع

ابوسعیدی جیرفتی، سهیل؛ معروف صوفیان، امیر؛ نعمتی سوگلی تپه، فاطمه؛ هاشمی نصرت آباد، تورج. (۱۴۰۳). نقش میانجی تنظیم هیجان ناسازگار در رابطه بین صفات تاریک شخصیت با پرخاشگری سایبری. *رویش روان‌شناسی*. ۱۳ (۵): ۵۷-

URL: <http://frooyesh.ir/article-1-5118-fa.html>.۶۶

جباری، ریحانه؛ زندی، زهرا؛ رحمتی، صمد؛ متو، سمانه. (۱۴۰۱). ویژگی‌های روان‌سنجی پرسشنامه خشونت سایبری برای نوجوانان. *رویش روان‌شناسی*. ۱۴۰۱؛ ۱۱ (۴): ۲۵-۳۸. URL: <http://frooyesh.ir/article-۱۳۱۸-۱-fa.html>

سلیمی قلعه، احسان؛ شیرینی، ندا؛ فرخی نیا، سیمین. (۱۴۰۲). خودنمایی دیجیتال نیتوها در اینستاگرام؛ تحلیل فرایند، علل واگیری و تدابیر پیشگیری. *حقوق فناوری‌های نوین*، ۴ (۸)، ۶۷-۵۳. doi: [10.22133/mlj.2023.375558.1148](https://doi.org/10.22133/mlj.2023.375558.1148)

عباسیان، فاطمه؛ محمودیان زو، فاطمه، فاطمی، صفیه. (۱۴۰۲). تأثیرات اجتماعی استفاده از اینترنت توسط دانش‌آموزان. *اولین همایش بین‌المللی معلمان برتر و مدارس پیشرو در هزاره سوم، بوشهر*.

عسگری، محمد؛ کلائی، اعظم؛ پورموسوی، سیده مریم. (۱۳۹۹). رواسازی و اعتباریابی پرسشنامه خودشیفتگی در فضای مجازی (ONPI) در نمونه ایرانی. *فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی*. دوره ۱۰، شماره ۴۰، تیر ۱۳۹۹، صفحه ۲۴۶-۲۲۷. (doi):

10.22054/JEM.2020.50635.2018

علیقزاده جهانی؛ الناز؛ بیرامی، منصور. (۱۴۰۲). اثربخشی آموزش مهارت حل مسئله اجتماعی بر کاهش میزان مؤلفه‌های پرخاشگری دانش‌آموزان نوجوان شهر تبریز. *روانشناسی مدرسه و آموزشگاه*. 12(2), 113-101.

doi: [10.22098/jsp.2023.7657.4393](https://doi.org/10.22098/jsp.2023.7657.4393)

یوسفی، رحیم؛ پیری، فائزه. (۱۳۹۵). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه دوجین کتیف. *مجله روان‌پزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران*. سال بیست و دوم، شماره ۱، بهار ۹۵، صص ۷۶-۶۷. URL: <http://ijpcp.iuims.ac.ir/article-1-2574-fa.html>

Abbasian., F., Mahmoudian Zo., F., Fatemi., S. (2023). The social effects of using the internet by students. *The first international conference of top teachers and leading schools in the third millennium*. Bushehr. (Text in Persian).

Abousaedi Jirofti., S., Marouf Sofian., A., Nemati Sogolitappeh., F., Hashemi Nosrat Abad., T. (2024). The mediating role of maladaptive emotion regulation in the relationship between dark personality traits and cyber aggression. *Rooyesh* 2024; 13 (5) :57-66. (Text in Persian). URL: <http://frooyesh.ir/article-1-5118-fa.html>

- Aligholizadeh Jahani., E., Bayrami., M. (2023). Effectiveness of social problem-solving skills training on reducing aggression among adolescent students in Tabriz. *Journal of School Psychology*, 12(2), 113-101.(Text in Persian). doi: [10.22098/jsp.2023.7657.4393](https://doi.org/10.22098/jsp.2023.7657.4393).
- Álvarez García., D., Núñez Pérez., JC., García Fernández., T., Barreiro Collazo., A. (2018). Individual, family, and community predictors of cyberaggression among adolescents. *The European Journal of Psychology Applied*, 10(2), 79 -88.
- Álvarez-García, D., Barreiro-Collazo, A., Núñez, J. C., & Dobarro, A. (2016). Validity and reliability of the Cyber-aggression Questionnaire for Adolescents. *The European Journal of Psychology Applied to Legal Context*, 8(2), 69–77. doi:[10.1016/j.ejpal.2016.02.003](https://doi.org/10.1016/j.ejpal.2016.02.003)
- Anderson, C. A., & Carnagey, N. L. (2004). Violent evil and the General Aggression Model. In A. G. Miller (Ed.), *The Social Psychology of Good and Evil* (pp. 168–192). The Guilford Press.
- Asgari, M., Kalae., A., pourmoosavi., M. (2020). validate the online narcissism personality inventory (ONPI) in the Iranian sample. *Quarterly of Educational Measurement*, 10(40), 227-246. (Text in Persian). doi: [10.22054/jem.2020.50635.2018](https://doi.org/10.22054/jem.2020.50635.2018).
- Bogaerts., S., Garofalo., C., De Caluwé., E., Janković., M. (2021). Grandiose and vulnerable narcissism, identity integration and self-control related to criminal behavior. *Business Model Canvas Psychology*. 9(1), 191. [https://doi.org/ 9. 10.1186/s40359-021-00697-1](https://doi.org/10.1186/s40359-021-00697-1).
- Borgholthaus., C. J., White., J. V., Harms., P. D. (2023). CEO Dark Personality: A Critical Review, Bibliometric Analysis, and Research Agenda. *Personality and Individual Differences*, 201, Article ID: 111951. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111951>
- Boursier, V., Gioia, F., & Griffiths, M. D. (2020). Selfie-engagement on social media: Pathological narcissism, positive expectation, and body objectification - Which is more influential? *Addictive Behaviors Reports*, 11, 100263. <https://doi.org/10.1016/j.abrep.2020.100263>
- Brailovskaia, J., Ozimek, P., Rohmann, E., & Bierhoff, H.-W. (2023). Vulnerable narcissism, fear of missing out (FoMO) and addictive social media use: A gender comparison from Germany. *Computers in Human Behavior*, 144(10.1016/j.chb.2023.107725), 107725. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.107725>
- Branson, M., & March, E. (2021). Dangerous dating in the digital age: Jealousy, hostility, narcissism, and psychopathy as predictors of Cyber Dating Abuse. *Computers in Human Behavior*, 119, 106711. [10.1016/j.chb.2021.106711](https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106711)
- Camerini, A. L., Marciano, L., Carrara, A., & Schulz, P. J. (2020). Cyberbullying perpetration and victimization among children and adolescents: A systematic review of longitudinal studies. *Telematics and Informatics*, 49, 101362. [https://doi.org/ 10.1016/j.tele.2020.101362](https://doi.org/10.1016/j.tele.2020.101362)
- Chen, Y., Huo, Y., & Liu, J. (2022). Impact of online anonymity on aggression in ostracized grandiose and vulnerable narcissists. *Personality and Individual Differences*, 188, 111448. [10.1016/j.paid.2021.111448](https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.111448)
- Chou, C. H., Farn, C. K. (2015). Toward to measure narcissistic personality in cyberspace: Validity and reliability. *Psychology*, 6(15), 1984. DOI:[10.4236/psych.2015.615196](https://doi.org/10.4236/psych.2015.615196)
- Du, N., Liu, L., Zhang, L., & Yin, S. (2024). The impact of internet use on adolescents' health: empirical evidence from China. *Frontiers in Psychiatry*, 15, 1404574. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2024.1404574>
- Fang., X, Zhang., K, Chen., J, Chen., M, Wang., Y, Zhong., J. (2023). The effects of covert narcissism on Chinese college students cyberbullying: The mediation of hostile attribution bias and the moderation of self-control. *Psychology Research and Behavior Management*. 2023 Jun 27;16:2353-2366. <https://doi.org/10.2147/PRBM.S416902>

- Fulantelli, G., Taibi, D., Scifo, L., Schwarze, V., & Eimler, S. C. (2022). Cyberbullying and cyberhate as two interlinked instances of cyber-aggression in adolescence: A systematic review. *Frontiers in Psychology, 13*, 909299. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.909299>
- Geary, C., March, E., & Grieve, R. (2021). Insta-identity: Dark personality traits as predictors of authentic self-presentation on Instagram. *Telematics and Informatics, 63*, Article 101669. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2021.101669>
- Grieve, R., March, E., & Watkinson, J. (2020). Inauthentic self-presentation on Facebook as a function of vulnerable narcissism and lower self-esteem. *Computers in Human Behavior, 102*, 144-150. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.08.020>
- Jabbari R, Zandi Z, Rahmati S, Mato S. (2022). Psychometric properties of the cyber-aggression questionnaire for adolescents. *Rooyesh. 11*(4), 25-38. (Text in Persian) URL: <http://frooyesh.ir/article-1-3618-fa.html>
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: A concise measure of the dark triad. *Psychological Assessment, 22*(2), 420–432. <https://doi.org/10.1037/a0019265>
- Jones, D. N., & Neria, A. L. (2015). The Dark Triad and dispositional aggression. *Personality and Individual Differences, 86*, 360–364. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.06.021>
- Kim, M., Ellithorpe, M., & Burt, S. A. (2023). Anonymity and its role in digital aggression: A systematic review. *Aggression and Violent Behavior, 72*, 1–11. <https://doi.org/10.1016/j.avb.2023.101856>
- Kline, R. B. (2016). Principles and practice of structural equation modeling (4th ed.). Guilford Press.
- Lahti., H, Lyyra., N, Hietajarvi., L, Villberg., J, Paakkari., L. (2021). Profiles of internet use and health in adolescence: A person-oriented approach. *Int J Environ Res Public Health. 2021 Jun 29;18*(13):6972. doi: 10.3390/ijerph18136972.
- Nitschinsk, L., Tobin, S. J., & Vanman, E. J. (2022). The dark triad and online self-presentation styles and beliefs. *Personality and Individual Differences, 194*(<https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111641>), 111641. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2022.111641>
- Nocera, T. R., Dahlen, E. R., Mohn, R. S., Leuty, M. E., & Batastini, A. B. (2022). Dark personality traits and anger in cyber aggression perpetration: Is moral disengagement to blame? *Psychology of Popular Media, 11*(1), 24–34. <https://doi.org/10.1037/ppm0000295>
- Nocera, T. R., Dahlen, E. R., Poor, A., Strowd, J., Dortch, A., & Van Overloop, E. C. (2022). Moral disengagement mechanisms predict cyber aggression among emerging adults. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace, 16*(1), Article 6. <https://doi.org/10.5817/CP2022-1-6>
- Pabian, S., & Vandebosch, H. (2023). The Dark Tetrad, online moral disengagement, and online aggression perpetration among adults. *Telematics and Informatics Reports.*<https://doi.org/10.1016/j.teler.2023.100089>
- Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2011). Traditional and nontraditional bullying among youth: A test of general strain theory. *Youth & Society, 43*(2), 727–751. <https://doi.org/10.1177/0044118X10366951>
- Raskin, R., Terry, H. (1988). A principal-components analysis of the narcissistic personality inventory and further evidence of its construct validity. *Journal of Personality and Social Psychology, 54*, 890-902. <http://dx.doi.org/10.1037/0022-3514.54.5.890>
- Rohmann, E., Winkler., S. M., Ozimek, P., Bierhoff. H., W. (2024). Are narcissists trolls? A cross-sectional study about aggression, trolling behavior, narcissism, and the moderating role of self-esteem. *Telematics and Informatics, 90*, 102122–102122. <https://doi.org/10.1016/j.tele.2024.102122>

- Salimi Qala., E., Shiri., N., Farkhinia. (2023). Digital self-presentation of natives on Instagram: analysis of the process, causes of contagion and prevention measures. *Modern Technologies Law*. (Text in Persian). doi: [10.22133/mtlj.2023.375558.1148](https://doi.org/10.22133/mtlj.2023.375558.1148)
- Sang, Q., Kang, Q., Zhang, K., Shu, S., & Quan, L. (2023). The effect of just-world beliefs on cyberaggression: A moderated mediation model. *Behavioral Sciences* (Basel, Switzerland), 13(6), 500. <https://doi.org/10.3390/bs13060500>
- Sharif, O., Hoque, M. (2021). Tackling cyber-aggression: Identification and fine-grained categorization of aggressive texts on social media using weighted ensemble of transformers. *Neurocomputing*. <https://doi.org/10.1016/j.neucom.2021.12.022>
- Simmons, M.E., & Lee, J. (2020). Catfishing: A Look into online dating and impersonation. *Interacción*. doi: [10.1007/978-3-030-49570-1_24](https://doi.org/10.1007/978-3-030-49570-1_24)
- Veres, J. C., Eva, N., & Cavanagh, A. (2020). “Dark” student volunteers: Commitment, motivation, and leadership. *Personnel Review*, 49(5), 1176–1193. doi:[10.1108/pr-02-2019-0085](https://doi.org/10.1108/pr-02-2019-0085)
- Willis., M., L. Oliver, E., March, E. (2023). Dating in the Dark: Vulnerable narcissism predicts inauthentic self-presentation in online dating. *SSRN Electronic Journal*. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.4333586>
- Xu, W., Zheng, S. (2022) Personality traits and cyberbullying perpetration among Chinese University students: The moderating role of internet self-efficacy and gender. *Front Psychology*. 13:779139. doi: [10.3389/fpsyg.2022.779139](https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.779139)
- Yousefi., R., Piri., F (2016). Psychometric properties of Persian version of Dirty Dozen Scale. *IJPCP* 2016; 22 (1) :67-76.(Text in Persian). URL: <http://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-2574-fa.html>.
- Zhang, H., Zhao, H. (2020). Dark personality traits and cyber aggression in adolescents: A moderated mediation analysis of belief in virtuous humanity and self-control, *Children and Youth Services Review*, Elsevier,119,105565 .doi:[10.1016/j.childyouth.2020.105565](https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105565)
- Zhu, Y., JIN., C. (2021). A meta-analysis of the relationship between the Dark Triad and aggressive behaviors. *Advances in Psychological Science*. 29, 7: 1195 – 1209 <https://doi.org/10.3724/SP.J.1042.2021.01195>

This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0 license) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>).